

Ցարեկան պինդ 140 զոշ
Վեցամեայ " 75 "
Եռամեայ " 40 "
Մեկ ծանուցումը տողին 3 դուռուշ է :
Ստորագրութիւնները կանխիկ են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամսոյն 1 ին
եւ 16 ին կը սկսին :

Դուրս երթալը լրագրութեան նամակ
ծախքը անսովին վրայ է :
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ կամ որ
եւ էյն գրութիւն, խմբագրին պիտի
ուղղուի . եւ ասոնց նամակն ծախ
քը խրկոյն վրայ է :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆՈՍՏԱՆԿՆԵՐԻՊՈԼԻՍ 5 ՄԵՍԻՍ

Խաղաղական խնդրոյն յարուցած եւ
հետզհետէ լուծված զանազան խնդիր-
ներուն ամենէն վերջինը որ եւ ամենէն
ծանր ու դժուարագոյնը կը համարվէր, ա-
նալ վերջապէս զհասարակական բանակցու-
թեանց շնորհիւ խաղաղութեամբ լուծ-
վելու վրայ է Լաւրոպայէն եկած վերջին
լուրերուն նայելով :

Եյս խնդիրն է Սալօայի երկրին
Գաղղեոյ հետ միանալէն ծագած չեղո-
քութեան խնդիրը, որուն համար Օւ-
ւիցցերիայի կառավարութիւնը բոլոր Լա-
ւրոպայի տէրութեանց բողոք ընդէր էր,
եւ եւրոպական տէրութիւններն ալ այն
բողոքին օրինաւորութիւնը ծանշալով՝
գետապահական բանակցութեանց նիւթ ը-
րեր էին : Գաղղեոյ կառավարութիւնն
ալ Օււիցցերիայի չեղքութեան իրա-
ւունքներն յարգելու եւ ասոր համար
պէտք եղած ապահովութիւնները տալու
զինքը յօժար եւ պատրաստ ցուցնե-
լով, ամեն ջանք ի դորձ դրաւ տէրու-
թեանց սիրան հանգարտեցնելու, եւ
յաջողեցաւ : Ս. Թաւիշիլի գրած ծար-
տար եւ հանձարեղ ծանուցագիրները
մեծ ազդեցութիւն ըրին, եւ հիմա կը
կարծով որ Սալօայի չեղք մասին նը-
կատմամբ Օււիցցերիայի իրաւունքն ա-
պահովեցնելու խնդիրը կարգի դնելու հա-
մար գետապահութիւնը զուարթելու ալ
հարկ չպիտի մնայ : Ենդեղա ալ դոր-
ծը արդէն շատ թեթեւցած տեսնելով՝
գետապահութիւնը զուարթելուն առջի
պէս փոյթ չընդունէր, եւ կը հաստատեն
թէ Ռուսիոյ հետ համաձայնութեամբ
խրատ կուտան Օււիցցերիայի կառա-
վարութեան որ Գաղղեոյ հետ իրաւա-
խօս ըլլալով կարգադրութիւն մը ընէ,
որուն միւս տէրութիւններն ալ իրենց
հաւանութիւնը տան գետապահական բա-
նակցութեանց միջոցաւ :

Եյս լուրերուն հաւանականութեա-
նը հաստատութիւն կուտան Ենդղեոյ
արտաքին գործոց պաշտօնէն Սորո Քոն
Ռաբրէ ըրած վերջին յայտարարութիւն-
ները որոց զիւսուոր մասերը կը թարգ-
մանեն, եւ Ռուսիոյ կառավարութեան
արտաքին գործոց պաշտօնէն Սորո Քոն
ընդ իշխանին մէկ ծանուցագիրը որ նոյն-
պէս արժան կը համարին թարգմանել :

Եհաւասիկ Սորո Քոն Ռաբրէ ըրած
յայտարարութիւնները Ենդղեոյ խոր-
հրդարանին մէջ :

Ինչի կը հարցը թէ Սալօայի
խնդիրն ուր տեղուանք է հիմա : Իմ պար-

տաւորութիւնս չնրեր ինծի մանրամասն
տեղեկութիւններ տալ այս խնդրոյն վրայօր
գարձած անցքերուն եւ այս միջոցին եւ
զած բանակցութեանց վրայ : Բայց դո-
նէ խնդրոյն մէկ մասը բացատրելու հա-
մար, որչափ որ ներքին է ինձ ընել, զի-
տեղ կուտամ որ Սալօայի Գաղղեոյ
տրվելու եւ յիշեալ երկրին մէկ մասին
չեղքութեան խնդիրը եւ անոնց Օււից-
ցերիայի եւ հետեւաբար Լաւրոպայի մեծ
տէրութեանց հետ ունեցած յարաբե-
րութեանց խնդիրը՝ երկու տարբեր խն-
դիրներ են : Ինչի կը հարցը թէ մենք
ինչու չըողքեցինք (բաւթեթ) Սալօ-
այի երկիրը Գաղղեոյ տրվելուն դէմ :

Երգարեւ կան անանկ պարագա-
ներ, որոց մէջ չեղք տէրութիւն մը ի-
րաւունք ունի բողոքելու : Ինչպէս Քը-
րաքովայի համար, երբ մեր կարծեօրը
զաշնադրութիւն մը աւերվեցաւ յայտ-
նապէս . . . :

Բայց Սալօայի Գաղղեոյ տրվելուն
նկատմամբ մենք ինչ զիրքի մէջ ենք : Լա-
ւրոպայի առաջին անգամ իմացանք այս գոր-
ծը, ըսինք թէ կրնայ դէշ հետեւանքներ
ունենալ Գաղղեոյ եւ Լաւրոպայի ընդհա-
նուր խաղաղութեանը համար : Բայց իրա-
ւունք չունինք Սարտենիայի թագաւո-
րին ըսելու թէ քու երկիրը Գաղղեոյ
միտար, ինչպէս նաեւ իրաւունք չունե-
ինք Գաղղեացոց կայսեր ըսելու թէ
Սարտենիայի թագաւորին քեզի տուած
երկիրը չպիտի ընդունին :

Եսանկ խորհեցաւ ու դատեց
Ռուսիոյ տէրութիւնն ալ : Կայսեր գե-
պանք յայտարարութիւն ըրաւ թէ այս
գործը միայն Գաղղեոյ ու Սարտենիա-
յի վեհապետներուն կը վերաբերի : Գաղ-
ղեացոց կայսրը իրաւունք ունէր Սա-
լօայի երկիրը խնդրելու եւ Սարտենիա-
յի թագաւորն ալ իրաւունք ունէր տա-
լու, եւ ուրիշ խօսք չէր իյնար : Զիմ
լսած որ Լաւրոպայի տէրութիւններէն մէ-
կը մէջի չափ այս խնդրոյն մէջ զիտո-
ղութիւն ընէ եւ խօսք իստի : Եմենք
ալ դատողութիւն կրնեն, թէ գաղղե-
ացոց կայսրը կրնայ առնուլ իրեն ազը-
ված երկիրը :

Սեյնթ Սթեֆեն օմանք դատողութիւն
ըրին մեզի պէս թէ ասիկայ վստահաւ որ
օրինակ մըն է որ դէշ հետեւանքներ կը-
նայ ունենալ ապագային մէջ, բայց մէկն
ալ չըսաւ թէ այս գործին դէմ բողոքե-
լու իրաւունք ունինք :

Ռուրի խնդիր մը կայ որ Սալօ-
այի երկիրը Գաղղեոյ տրվելուն՝ հետ
կապած է, եւ քանի մը դժուարու-
թիւններ ցոյց կուտայ : Երգէն վեհեցաւ
այս խնդիրը եւ տակաւին պիտի վեհի-
վան զի Լաւրոպայի բոլոր տէրութիւն-

ներն անոր զեաղած են այս միջոցին :

Գաղղեացոց կայսրն ու Սարտե-
նիայի թագաւորը Թաւրինի մէջ դաշ-
նագրութիւն մը ըրին, որով Սալօայի
երկիրն չեղք մասն ալ՝ ուրիշներուն հետ
Գաղղեացոց կայսեր տրված է : Եւ ըս-
ված է մէջը թէ Գաղղեա այս երկրին տէր
պիտի ըլլայ նոյն իրաւամբ եւ պայման-
ներով որով Սալօայի թագաւորը մինչեւ
հիմա տէր էր : Գաշնադրութեան այս
յօդուածը բնականաբար առիթ տուաւ
բացատրութիւն խնդրելու, եւ Գաղղեոյ
կառավարութիւնն ու Սարտենիայի ար-
տաքին գործոց պաշտօնէն ալ անկեղ-
ծաբար յայտարարութիւն ըրին, թէ այն
յօդուածին իմաստը սա է որ Գաղղեաց-
ոց կայսրը Սալօայի երկրին տէր կը-
լայ՝ իւր վրան առնելով այն չեղքութե-
ան պարտաւորութիւնները որ Սար-
տենիայի թագաւորին վրայ դրված էր :

Սալօայի Գաղղեոյ ու Սարտենիա-
յի վեհապետաց այս համաձայնութիւ-
նը մեծ փոփոխութիւն յառաջ կը բերէ
յիշեալ երկրին չեղքութեան պայման-
ներուն մէջ : Երբոր 1815 ին Սալօայի
մէկ մասը չեղք երկիր մը ըլլալու որո-
շում եղաւ, այն երկիրը Սարտենիայի
թագաւորինն էր, բայց հիմա գաղղեաց-
ոց կայսերն է : Եսեց ծանր ու կա-
րեւոր խնդիր մը կը ծագի : Եյս չեղ-
քութիւնը ինչ մտքով որ այն ժամանակը
սահմանված է նէ, հիմա ալ նոյն միտքն
ու երաշխաւորութիւնը կրնայ ունենալ :

Գաղղեացոց կայսրը Օււիցցե-
րիայի հողին մէկ մասը չէ որ կառնու :
Ռուսի մեր յառաջ բերած եւ ար-
ժէք ունեցող փաստը սա է միայն թէ
Սալօան Գաղղեոյ տրվելով, Օււից-
ցերիայի տէրութիւնը առջի լուծեցած
ապահով զիրքին մէջ չկրնար ըլլալ, եւ
մեզի կը մնայ քննել թէ ինչ ազդու պաշտ-
պանութիւն մը պէտք կըլլայ անոր շնոր-
հել, եւ հսկել որ իր ապահովութիւնը
հաստատ մնայ : Բայց այս խնդրոյն ու
պատեւադմի առիթ ըլլալիք խնդրոյ մը
մէջ մեծ հեռավորութիւն կայ : Ինդ
հակառակն, ասիկա ամենապոզ գլուխ-
ներէ եւ ամենահանգստո ու փորձ միտ-
քերէ հասուն կերպով քննվիլիք խնդիր
մըն է :

Գաղղեոյ կառավարութիւնն ամե-
նեւին առաւելութիւն մը չըրաւ այս կերպ
յառաջ դրված խնդրոյն քննութեանը
դէմ : Թաւրինի դաշնագրութեան մէջ
ընդհանուր կերպով ըսված է թէ Գաղ-
ղեացոց կայսրը պէտք է ասոր վրայօր
խորհրդակցի Լաւրոպական տէրութեանց
հետ : Օււիցցերիայի կառավարութիւ-
նը խնդրեց որ գետապահութիւն մը ըլլայ
այս խնդրոյն կարգադրութեանը համար,

եւ Լաւրոպայի Գաղղեական գետապահն ալ
իր կառավարութեան բերնին յայտարա-
րութիւն ըրաւ թէ Գաղղեա դէմ չիւ-
նար գետապահութիւնը զուարթելուն : Որ
տէրութիւնները պիտի կանգնին գետա-
նաժողովը, ինչ կերպով պիտի զուար-
վին, եւ երբ պիտի ըլլայ այս գետապահ-
ժողովը, գեա որոշված չէ :

Ռուսիան այս դորձ միայն Ենդղեայէն
կախում չունի, եւ ոչ իսկ մեր խրոխտա-
պանք յայտարարութիւնն է թէ պատրաստ
ենք Գաղղեոյ հետ պատերազմ բանա-
լու : Պէտք է որ Լաւրոպայի բոլոր տէրու-
թիւնները կերպով մը համաձայն ըլլան
Օււիցցերիայի պաշտպանելու եւ ապա-
գային մէջ զանիկա ապահովեցնելու հա-
մար ու զվելիք երաշխաւորութիւններուն
եւ ձեռք առնվիլիք զգուշութեան մի-
ջոցներուն վրայ :

Եհաւասիկ Ռուսիոյ կառավարու-
թեան ծանուցագրին թարգմանութիւ-
նն ալ :

Բեդրասովի 12 ապրիլ 1860
Մոսկովէի զուրք նամակ մը հար-
դեց ինձ Ս. Թաւիշիլին կողմէն մարտ 13 թը-
ւով իրեն գրված : Են նամակին մէջ բացատր-
ված է Սալօայի եւ Լաւրոպայի կոմսութեան երկիր-
ներուն վրայօր Գաղղեոյ կառավարութեան դի-
տումները :

Ս. Կայսրը տեղեկացաւ անոնց՝ գործին
ծանրաշուքութեանը արժան եղած ուշադրու-
թեամբ :

Իմ օգոստոսի տէրս այս երկիրներուն
Սարտենիայի վեհապետաց թագաւորն
թեամբ Գաղղեոյ թողվել՝ անկախ վեհապե-
տութեան մէջ եղած տուրեւաւ մը կը համարի,
որ Լաւրին վեհապետութեան նկատմամբ՝ եւրո-
պական հաւատարմութեանը վնաս չէր չունի.
միայն թէ Սալօայի երկրին չեղք մասին նկատ-
մամբ այնպէս կարգի դրվի, որ բնաւ որ եւ իցէ
օրինաւոր չափու մը չըսվի, եւ Օււիցցերիայի
մշտնջենաւոր չեղքութեան սկզբունքը կատարե-
լապէս հաստատ պահէ, ինչպէս որ հրատարակ-
ված է Վիեննայի ու Փարիզի դաշնագրութիւն-
ներուն մէջ :

Ս. հաւատ. Կայսրը գոհութեամբ սրտի
համովեցաւ, որ այս վերջին նկատմամբ մա-
նակեց է նաեւ Գաղղեոյ կառավարութիւնը,
ինչպէս որ կը հասկնայի Սարտենիայի կառավա-
րութեան հետ ստորագրած դաշնագրութեան
երկրորդ յօդուածն, եւ արտաքին գործոց պաշ-
տօնէին բերնով ըրած յայտարարութիւններն :

Ս. Կայսրը կը սիրէ յուսալ որ Օււից-
ցերիայի սահմանակից հողերուն խնդրոյն վրայօր
ըլլալիք բանակցութիւնները պիտի օգնեն ամեն
կողմէ դո՛հ ընելիք համաձայնութիւն մը յառաջ
դալու : Կայսերական կառավարութիւնն ալ իր
կողմէն մեծ փոյթ պիտի ունենայ հաստատ մը-
նալուն այն դաշնագրութեանց որոնք երաշխաւոր
եղած են այնպիսի տէրութեան մը ապահովու-
թեանը, որուն չեղքութիւնը եւրոպական շա-
հաւ խնդիր մըն է :

Սիկիլիայի մէջ ելած ապստամբու-
թեան վրայօր Լաւրոպայէն եկած լուրե-
րը բոլորովին հակառակ են իրարու : Եյս

ԿՈՐԶԱՔՈՅ

բօրին լրագրողներուն խօսքին նայելով, ապստամբութիւնը բոլորովին զսպելն, կղզւոյն մէջ կատարեալ անդորրութիւն հաստատուի է. իսկ Սարգիսիայի ու Վաղղիոյ լրագրողներուն խօսքին նայելով, ապստամբութիւնը ոչ միայն զսպւած չէ, այլ աւելի սաստկացած, եւ կառավարութեան հետզհետէ խրկած զօրքերը շատ նեղութիւն կը քաշեն եղբոր ապստամբներուն ձեռքէն որոնք բոլոր դաշտերն ու լեռները բռներ են կէսի:

Մէսինայէն անդրիւ 27 թուով Սարգիսիայի լրագրողներուն զրկած նաւակ մը լուր կուտայ թէ յիշեալ քաղաքին մէջ ապստամբութիւնը զսպելն է, բայց ընդհանուր տխրութիւն մը տիրեր է քաղաքին մէջ: Հատկաւ յիշեալ իրերն ու բանտարկիւնքն են, անանկ որ միջնաբերդն ու բանտերը լեցուի են:

Յիշեալ նամակը կրէ թէ Նաբոլիի զօրաց հրամանատարներուն մէջ ապստամբաց ձեռքը դերի ինկած ըլլալու լուր կը պտըտի:

Արմիւ նաեւ թէ Սիւրիայի կառավարութեան կեդրոնը Մէսինայի տիրութիւնը խաղաղի:

Բալթիոյ մէջ քսան հազար Նաբոլիական զօրք կան, այսուամենայնիւ չեն համարձակիր եղբոր կղզւոյն ներսը ապստամբներուն վայ կրթալու:

Նաբոլիէն Փարիզ Բալթիոյ լրագրին զրկած նամակ մընալ հետեւեալ լուրեւրը կուտայ:

«Ստոյգ կերելի որ ապստամբները Բալթիոյն հինգ վեց ժամ հեռու Քարինի անուն փոքրիկ քաղաքին մէջ ամրացեր են: Ըստ մեզ վրայ մեծ զօրութիւն երթալով, երկար եւ կատարեալ պատերազմ եղեր է, որուն մէջ ապստամբները սաստիկ ընդդիմութիւն քրքրեն են կառավարութեան զօրքերուն, եւ վերջապէս երկու տուեր են որ ալ դիմանալու կարող չեն, քաղաքէն դուրս ելլելով լեռները քաշվեր են, որպէս զի բնակիչները կոտորածէ ու աւարառութենէ ազատ մնան: Բայց այս նկատմունքնին օգուտ մը չէ ըրեր: Ապստամբութեան զօրքերը կրակի տուեր ու կողոպտել են քաղաքը:»

Սպանիայի Թագուհւոյն հօրեղծորդի Մոնթեմօլէն կոմսը եւ իր Տօն Ֆերնանտօ եղբայրը որոնք Սպանիոյ Թագաւորական ամրութիւն հետամուտ ըլլալով, իրենց նպատակին հասնելու համար քանի քանի անգամ Սպանիայի մէջ յեղափոխութիւն հանելու փորձեր ըրած են իրենց կողմնակիցներուն ձեռքով, եւ անոնք ալ դարձեալ անշուշտ փորձ մը ընելով թողնել են, իրենց ստորագրութեամբ Թագուհւոյն դիր մը տուեր են կէսի, որուն մէջ կը ծանուցանեն թէ իրենց ժառանգական իրաւունքներէն իսպառ կը հրաժարին:

Ըստ վրայ Թագուհւոյն աղառութիւն շնորհէր է յիշեալ երկու արքայազուհիներուն, եւ ասոնց պատճառաւ տէրութեան դէմ յանցաւոր գտնվողներուն ամենուն ալ ներում շնորհէր է:

ՆԵՐՏԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պէճիքայի Ա. Թաղաւորը Լէոբոլտի գնուարական կարգին տկանակու պատուանշանը իրկած ըլլալով օգոստոսի 1-ին Ինքնակալին, Պէճիքայի նախորդ

դեսպան Ս. Սօլիքի որ դեռ Ա. Պօլիս կը գտնուի, երկուշաբթի օրը հանդիսիւ Տոլմա Պահալի կայսերական պալատը գնաց եւ վերոյիշեալ պատուանշանը օգոստոսի 1-ին Ինքնակալին մատոյց:

Ա. Պօլսոյ Վաղղիական նորընտիր դեսպան վսեմ Ս. Տրապալէթ մարքիզ երկուշաբթի իրիկուն Ա. Պօլիս հասաւ Վաղղիական Եւրոպէո շտաբով եւ անմիջապէս Թարապալի դաղըական դեսպանատունը գնաց:

Այսպէրական հրամանաւ Ֆիլիպէի նախորդ դայմագամ Սալիս փաշան Ըմաթիայի Սիւթէսարըֆ անուանեցաւ:

Ըմաթիայի նախորդ Սիւթէսարըֆ Սալիս փաշան Սիւթէսարըֆի դայմագամ անուանեցաւ:

Ղոթի նախորդ դայմագամ Սալիս փաշան Սիւթէսարըֆի դայմագամ անուանեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՊԵՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդեալ շաբթու Բ. Դանէն Նոր Պատրիարքի ընտրութեան հրաման ելլելով երկուշաբթի օրը ընդհանուր ժողով զուգարկեցաւ ազգային պատրիարքարանը այսմեծ եւ ամենակարեւոր գործին կատարմանը համար:

Սայրաքաղաքի բոլոր եկեղեցեաց քաղաքի վարդապետներն ու աւագ եւ ամուսնաւ քահանաները, Ա. Պօլսոյ նախկին Պատրիարք ամենապատիւ Տ. Յակոբ Սրբազան արք եպիսկոպոսը, Ս. Երուսաղէմի պատրիարքական փոխնորդը, ազգին երեւելեաց եւ Լանաֆի զինաւորաց մեծագոյն մասը Պատրիարքարանի մեծ խորհրդարանը զուգարկած ժամանակին, ժամը հինգին արտաքին գործոց պաշտօնատես Սիւթէսարըֆի վսեմաշուք Սէրվէր Էֆէնտիկ Բ. Դարան հրամանաւորը բերաւ եւ հոն ի լուր ամենեցուն կարգաւոր ընտրութեան ժողովը բացաւ:

Ժողովը նախ Տաճկաստանի մէջ գտնված բոլոր եպիսկոպոսներուն ցանկը կարգաւորել տալով, որոնց որ եկեղեցականաց դասը ուրիշ սենեակ մը երթալով, հոն այն եպիսկոպոսներուն մէջէն երեքը որոնք, ու անոնց ցուցակը ընդհանուր ժողովին ներկայացնելով՝ այն երեքին վրայ դադանի քուէարկութիւն ըլլայ: Եկեղեցականաց դասն ալ ամենապատիւ Տ. Յակոբ Սրբազանին նախագահութեամբ առանձին խորհուրդ ընելով, Օմբուտի առաջնորդ Վեր. Տ. Պօլոս Երեւանիպոսը, Պրուսայի հոգեւոր տեսուչ Վեր. Տ. Սարգիս Երեւանիպոսը եւ Թէքրիտաղի առաջնորդ Վեր. Տ. Թադէոս Երեւանիպոսը որոնցին, եւ այս երեք անուններն ընդհանուր ժողովին ներկայացուցին:

Ժողովն անմիջապէս քուէարկութեան սխաւ, ամեն մարդ թուով իր տորի մը վրայ երեք ընտրելներէն մէկուն անունը դրելով ու պատրաստված տուիկին մէջ ձգելով: Եւս կերպով քուէարկութիւնը լինալէն ետեւ, տուիկը բացվեցաւ, քուէներն հրապարակաւ համըվեցան եւ երեք ընտրելներուն վրայ հետեւեալ կերպով բաժնված գտնվեցան:

88 Վեր. Սարգիս արք եպիսկոպոսին.
67 « Թադէոս արք եպիսկոպոսին.
21 « Պօլոս արք եպիսկոպոսին:
Հետեւաբար Վեր. Սարգիս արք եպիսկոպոսը միւս երկուքէն աւելի քուէ ստացած ըլլալուն համար Պատրիարք ընտրվեցաւ եւ անմիջապէս Բ. Դարան իրիկընք ներդրալին (մաղպաթա) ըստորագրվել սխաւ:

Ընտրութեան գործն այս կերպով Պատրիարքարանի խորհրդարանին մէջ կատարված ժամանակը, բաղմաթիւ ժողովուրդ որոց թիւը քանի մը հազարի կը հասցնեն, կարճելով որ ընտրութիւնը ուրիշ անգամներ եղածին պէս եկեղեցւոյն մէջ պիտի ըլլայ, հոն լուրս կ'ստանան: Տեսնելով որ ժողովը Պատրիարքարանէն վար չեջնար, կամ դուրս իմանալով որ ընտրութիւնը վերը կը կատարվի, բաղմաթիւ Պատրիարքարանի դիմեցին եւ սխաւ աղաղակ բառնալով պահանջել որ ժողովը եկեղեցւոյն իջնայ եւ իրենց ներկայութեանը խորհուրդ ընէ, որպէս զի իրենց ալ իրենց կամը յայտնեն: Եւս աղաղակ ետեւ մեծ նալուն, ամենապատիւ Յակոբ Սրբազանը վար իջաւ բոլոր եկեղեցականաց հետ, եւ ժողովուրդը եկեղեցւոյ տանելով՝ առանց ելաւ, ու խրատ ու յորդորանք ի տանելով զանոնք համոզելու աշխատեցաւ: Ժողովուրդն հոն աղաղակ վերցունելով՝ ազգային կանոնադրութեան հաստատվելը խնդրեց, պահանջելով որ նախ կանոնադրութեան հաստատվելու ապա նոյն կանոնադրութեան համաձայն ընդհանուր ժողով կազմվելով Պատրիարքի ընտրութիւն ըլլայ: Սրբազան Հայրը ջանաց զանոնք համոզելու ընելով թէ ազգային կանոնադրութեան հաստատվելը ամենուն ալ փափաքելի է, բայց դեռ լինցած չէ, եւ Պատրիարքին ընտրութիւնն ալ կայսերական տէրութեան հրամանն ըլլալով՝ եւ չէր կրնար մնալ. եւ վերջապէս երաշխաւոր եղաւ որ կանոնադրութիւնն անպատճառ պիտի հաստատվի:

Ժողովուրդը ծերունի Սրբազանին տուած ապահովութիւններէն եւ հայրական յորդորանքներէն համոզվելով մեծ մասը գոհութեամբ մեկնեցաւ դնաց. բայց մէկ մասը նոյն խոստմունքներն ու ապահովութիւնները վերի ժողովէն ալ առնուլ ուզելով, վերստին բաղմաթիւ Պատրիարքարան կ'ան, եւ դարձեալ աղաղակ բառնալով վերջիշեալ պահանջուններն սխաւ ընէ: Եւս ժամանակը ժողովական խորհրդարանէն դուրս ելլելով՝ կրկին ապահովութիւն տուին կանոնադրութեան հաստատվելուն, եւ իրենց անկեղծութեանը ապացոյց ընցուցին նոր Պատրիարքին ընտրութեան քուէարկութեամբ կատարվելը որ մինչեւ հիմա եղած բան չէր:

Ըստ վրայ աղմուկն հանդարտեցաւ եւ բաղմաթիւնը ցրուեցաւ դնաց:

Ժողովականը վերստին խորհրդարանը մտնելով Բ. Դարան երթալը խնդրալին ստորագրութիւնը լինցուցին, վսեմաշուք Սէրվէր Էֆէնտիկին յանձնեցին որ առաւ Բ. Դարան տարաւ. եւ այսպէս Պատրիարքական ընտրութեան գործն աւարտեցաւ:

Նորընտիր Պատրիարք ամենապատիւ Սարգիս արք եպիսկոպոսը ծանրաղլու չեղ եւ խոհական անձ մը ըլլալով, կը յուսանք որ ազգային գործոց անկարգ եւ անկանոն վեճակին վերջ տալու եւ աղղիս մէջ անդորրութիւնն ու բարեկարգութիւնը հաստատուի միակ միջոց ճանաչելով ազգային կանոնադրութիւնը:

Ըստ եւ աղղիս մէջ անդորրութիւնն ու բարեկարգութիւնը հաստատուի միակ միջոց ճանաչելով ազգային կանոնադրութիւնը նորին Սրբազանութեան դահաւարութեան օրովը եւ իւր ազգասիրական խնամօքն ի գործ դրվելով, աղղին բաղձանքն ու անկեղծութիւնը կը լցուի, եւ ամենուն սիրտը դոհ կըլլայ:

Օգոստոսի 1-ին Ինքնակալը հրաժարեալ Պատրիարք ամենապատիւ Տ. Վեր. Սրբազան Երք եպիսկոպոսին 2000 զուրուշ ամսական թուղակ տէրութեան դանձէն ցիկանս շնորհելու հրաման ընելով, «Նորին կայսերական առաջադրութիւն համառութեան այս բարձր հրամանն անցնալ շաբթու Բ. Դանէն պատուաւոր նամակաւ մը իմաց տրվեցաւ Նորին Սրբազանութեան:

ԽԱՐՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աստուծոյ Ս. Լուս Մէլեքեանց հայկազն զօրութեամբ որ Ռուսիոյ կառավարութեան կողմանէ յատուկ պաշտօնով մը մայրաքաղաքս եկած էր, երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքս մեկնեցաւ Ռուսաստան վերադառնալու համար:

«Նախընթաց երկու թիւերուն մէջ Իզմիրի Էֆէնտիկ լրագրին տանելով ծանուցել էինք թէ Իզմիրի կուսակալին ու տեղւոյն հեղինական հիւպատոսին մէջ անհամաձայնութիւն մը ծագել էր երկու տաճիկ աղջկանց վրայոց որոնք քրիստոնէական կրօնը ընդունել են:

Այսպէրական կառավարութիւնն այս վեճի տակ եղած գործը կարգի դնելու համար մայրաքաղաքիս հեղինական դեսպանին հետ խորհրդակցելով, որոնց սրայն աղջիկները եւ իրենց ծնողքը Ա. Պօլիս բերվելով հոս քննվին. ուստի հրաման գնաց Իզմիրի որ յիշեալ ընտանիքն անմիջապէս շտաբով Ա. Պօլիս իրիկըն: Եւս հրամանը կատարվեցաւ: Աղջիկներն ու իրենց ծնողքը անցեալ երկուշաբթի Ա. Պօլիս հասան:

Ընդեալ հինգշաբթի օրը մայրաքաղաքիս հեղինական դեսպանը Ֆրանսիոյ Օսմանեան դեսպան վսեմ Հալիկ պէյին տուեւ, եւ հոն այս գործին քննութիւնն ու որոշումը եղաւ: Բայց առաջ, արժան կը համարվի ինքնոյն նիւթ եղող ընտանիքին պատմութիւնը ընել, մայրաքաղաքիս Դաւիթ լրագրին տանելով:

Աղջիկներուն հայրը Սիւթէսարը կըղղին ծնած յոյն մըն է եղեր, որ մահմադական կրօնը ընդունելով՝ Նախապապ հայեր, հոն տաճիկ կնկան մը հետ ամուսնացեր, եւ երկու աղջիկ դաւալ ունեցեր է: Ֆաթիմէ ու Էֆնէ, որոնք մահմադական կրօնը մէջ մեծցեր են: Դաւանակէ մը ետեւ հայրերին տուեր է տունը ու իր կինը Էրա տարեր է: Հոն ինքը նորին քրիստոնէութեան դարձեր է. եւ իր երկու աղջիկներն ալ մօլերնէն դադուկ մըրտել տուեր է, որոց անունը փոխվելով Սարիս ու Անկիլքա զրվեր է:

Դաւանակէ մը ետեւ այս ընտանիքը Իզմիր կերթայ, ուր մայրն իմունալով իր աղջիկներուն քրիստոնէայ եղած ըլլալը, վաշային դանդաղ կ'ընէ, երկան համար՝ թէ վեճը խաբեր է: Իրիկը բռնվելով բանալը զրվեցաւ, եւ աղղիս մէջ անդորրութիւնն ու բարեկարգութիւնը հաստատուի միակ միջոց ճանաչելով ազգային կանոնադրութիւնը:

Ջիներնալ յունաց հիւպատոսարանը վա-
խան ապաստանեցան եւ հոն նստելու էին
մինչեւ որ Ա. Պօլիս խրկուեցան իրենց
ծնողացը հետ :

Աստի , կրէս վերայիշեալ լրագրող ,
անցեալ հինգշաբթի օրը վաւր . Հալիւ
պէլին տունը եղած վերայիշեալ ժողո-
վաւարիւթով , հոն իրենց մարդասիրարար
ընդունելութիւն ըլլալէ եւ ժողովականաց
հետ կերակուր ուտելէ ետեւ , վաւր . Հա-
լիւ պէլը արարեալէն հարցուց աղջկանց
մօրը թէ ուր ամուսնացեր էր եւ թէ այն
ժամանակը իր էրինն ինչ կրօնը կը դա-
ւանէր : Այնք պատասխանեց թէ Եզդի-
տոս անունըր զանկայ ու հետը ա-
մուսնացեր էր , եւ այն ժամանակը մահ-
մետական էր : Իրկան հարցովեցաւ , ու
անկալ նոյն յայտարարութիւնն ըրաւ :

Ասոր աղջկներուն հարցաքննու-
թիւնը սկսաւ որ քանի մը վայրկեան մի-
այն տեսեց : Աղջկներն յայտարարու-
թիւն ըրին թէ իրենք քրիստոնեայ եղած
են եւ քրիստոնեայ մնալ կուզեն :

Այս յայտարարութեան վրայ դա-
տաստանը լմնցաւ : Աղջկներն ու իրենց
հայրը առաջարկեցին մայրենուն որ ի-
րենց հետ նստի , բայց մայրենին յան-
ձըն չառաւ : Ետք վրայ , աղջկներն հե-
լենական հիւպատոսարանին յանձնընկցան
որ զերենք Հերս պիտի խրկէ :

Մարիա ու Ենկէնքա , մէկը 18 եւ
միւսը 15 տարեկան են , եւ բաւական
զեղեցիկ են , թէպէտ քիչ մը թուխ (եւ-
մէր) : Արօք թէ Հալիւ պէլին տունէն
դուրս ելած ատեննին արջերն իրենց
հօրը որ մէկ մէկ Մալիս շրջադէստ-
ներ (Ֆիստան) գնէ իրենց :

Հալիւ պէլը գրված նամակ մը լուր
կուտայ թէ Պաղատաի նորընտիր կուսա-
ստիւթ Սուստաֆա Նոյրի փաշան Պաղ-
տատ հասնելէն քանի մը օր ետքը վախ-
ձանք է : Այս լուրը գեւա պաշտօնական
կերպով ստուգված չէ :

Պահալթեմը սրտի կը ծանու-
ցանք թէ արքունի բժշկական դպրոցին
հայադրի աշակերտներէն արդոյ Բադէ-
ուսէֆէտին Աշնան բժշկական արուես-
տին ուսումը աւարտած ըլլալով , վեր-
ջին քննութիւնը յաջողութեամբ անցուց
եւ տղթորութեան փառաւոր վկայա-
կան ստացաւ :

Անցեալ տարի Իգնիմիտի նա-
հանգին մէջ ջերմէ եւ ուրիշ զանազան
հիւանդութիւններէ 2000 ի չափ մարդ
մեռած ըլլալով , տեղւոյն քաղաքական
ժողովին կողմանէ խնդիր եղեր էր Բ.
Պաշա , որ արքունի բժշկական դպրոցի
ժողովին կողմէն մէկը յատկապէս Իգ-
նիմիտ երթայ , հիւանդութեանց պատ-
ճառները քննէ , եւ պէտք եղածները տե-
րութեան իմաց աւարով այն հիւանդու-
թեանց առաջին առնելով միջոցներ առ-
նորկիւն : Այս առաջարկութեան վրայ ,
արքունի բժշկական դպրոցի ժողովին ան-
գամ Սեմարդոյ գնդապետ Բարունակ
Պէյը Բ. Պաշան հրամանաւր երեք-
շաբթի օրը Իգնիմիտ գնաց , վերայիշ-
եալ հիւանդութիւններուն պատճառներ-
ը քննելու եւ կայսերական կառավարու-
թեան տեղեկութիւն տալու համար :

Մայրաքաղաքիս Ժաւահիր լրա-
գիրը լուր կուտայ ի համարայ թէ Ա.
Պօլսոյ տաճարնակ Թաղերուն մէկուն
մէջ արար մը եօթն տարեկան աղջկ մը
բռնարարելով եւ ասկից աղջիկը մեռնե-
լով , եղեռնաբոծ արար բռնրկեր , հի-

մադատատանը կը տեսնուի շուտով եւ
խստիւ պատժուելու համար :

Անցեալ շաբթու ճիւղահիւրի
մղիթին մօտերը պարտեղն մը մէջ ըս-
պանեալ մարդ մը զանգեցաւ որ այն թա-
ղին մօտ բաղնիքի մը մէջ սպասուորու-
թիւն ընող արարակացի տաճիկ մընէր :

Այս եղեռնաբոծութիւնը Թափ-
հանէի տեսչութեան ոստիկանն իմանա-
լով , անմիջապէս խուզարկութիւն ընել
սկսաւ եւ շուտով յաջողեցաւ եղեռնա-
բոծը գտնելու որ վերայիշեալ աղանիւ-
ցիին մէկ ընկերն էր նոյն բաղնիքին մէջ
ծառայող : Յանցաւորը խիոյն բռնրկե-
լով Ա. Պօլսի տեսչութեան դուռը խըր-
կուցաւ :

Անցեալ շաբթու տխուր դէպք
մը պատահեցաւ մայրաքաղաքիս Ճու-
պալի թաղին մէջ :

25 տարեկան յոյն երիտասարդ մը
ժամանակէ մը ի վեր մեղամարտութեան
ախտով բռնված , երկու անգամ ինքը-
ղենքը մեռցնելու փորձեր ըրեր էր ու
բարեբաղդաբար երկու անգամուն ալ ա-
ռաջին առնրկը էր : Մէկ անգամուն ին-
քըղենք ծովը նետեր էր , ու հասեր ազա-
տեր էին . երկրորդ անգամուն ալ ինքը-
ղենք անխնով թունաւորել ուզեր էր
ու դարձեալ չէր կրցեր :

Այս անգամ յիշեալ ախտաւոր երի-
տասարդը մինակ մնալով իր սենեակին
մէջ , մահճակալին (քարեօլա) երկաթ-
ները կը հանէ , ու անոնց երկուքը սեն-
եակին մէջ դնելով երկու պահարան-
ներուն վրայ հաստատելով կախաղան մը
կը շնէն ու անկէց վար ինքընք կը կա-
խէ : Տանը մէջ գտնվողները տեսնելով
որ երիտասարդը սենեակին դուրս չեկեր ,
կերթան դուռը կը դարեն , բայց պա-
տասխան չեն առներ : Ար պարտաւորին
դուռը կոտրելու , եւ դարհուրելով կը
տեսնեն սոսկալի տեսարանը :

Մայրաքաղաքիս հրատարակված
Լեւոն-Շէրաւ լրագիրը կը ծանուցանէ
թէ Ան Եֆէնտի որդի Սուստաֆա Ե-
ֆէնտին անցեալ շաբթու թիւ օրը Սու-
թան Պաղատի հրապարակէն անդա-
մանդեայ ծանրագին մասնի մը դտեր
անմիջապէս տարեր տեսչութեան Ա. Շեմ .
պաշտօնէին յանձնելէ , որուն քովէն կըր-
նայ տէրը երթալ ստանալ :

Այս լրագիրը կը ծանուցանէ նա-
եւ թէ օգոստոսի Ինքնակալին նախորդ
սենեկապետ Օսման փաշային դործերուն
վիճակը քննելու համար յանձնաժողով մը
կազմուել է երեք նախարարներէ : Եւ յիշ-
եալ փաշան շատ պարտք ըրած ըլլալով
օգոստոսի Ինքնակալին անոր ծովեղբե-
կայ տունն առեր է :

Պիթիւղին գրված նամակ մը ման-
րատան ու լիւուի տեղեկութիւն կուտայ
մեղ յիշեալ քաղաքին մէջ գտնված մէկ
քանի բողոքականաց ու Հայոց մէջ պա-
տահաժ մանր մունր վեճերու վրայ , ու
րոնք խիստ չափազանց եւ տարբեր կեր-
պով պատմելով են մայրաքաղաքիս հրա-
տարակված անդիակաւն Լեւոն-Շէրաւ
լրագիրն մէջ , որմէ Մեմուշ-Շէրաւ
լրագիրն ալ թարգմանելով աղբային լը-
րագրաց աչքին առջեւ դրեր էր իրրեւ
մշեցի կինը պահող ու երկանը չարաճու-
նողներուն ապօրինաւոր ընթացքին հա-
մարտաստիկանդ դործեր :

Պիթիւղի մէջ բողոքականները մարդ
վատարկելու աշխատելով , յիշեալ քաղա-

քին նորընտիր առաջնորդ վարդապետը
ինչպէս որ պարտաւորութիւնն է ժողո-
վարկան մէջն ուսնց մաքրին մէջ բողո-
քականաց քարոզութիւններով ծագած
տարակոյնները փարատելու աշխատել է
իր քարոզներուն մէջ եւ յաջողեր է : Ա-
սոր վրայ բողոքականը նեղանալով սկը-
սեր են շուկային մէջ քարոզութիւն ընել
եւ Հայոց կրօնը նախատել իրրեւ ստեւ
եւ մարտական : Հոն Հայ մը չկրնալով
հանգուրծել այս թշնամանքներուն , քա-
նի մը ապուակ կը զարնէ իւր կրօնը նա-
խատողին , որ բողոքական վարժապետ
մընէ եղեր : Բողոքականը Միւտիրին
կը բողոքէ : Միւտիրն ալ դործը քննե-
լով բողոքականը կը կշտամբէ ուրիշ
կրօնքը . հրապարակաւ նախատելուն հա-
մար , եւ առջեւն կը վաճառէ :

Պանք այր եւ կնոջ վերաբերեալ
վեճին :

Լուսաւորչական հայ մը բողոքական
կրօնքն ընդունելով , կինը կը սրբողի ,
եւ իւր հօրը տունը քաշվելով էր-
կանը քով երթալ չուզեր : Հա-
կը յորդորեն զինքը եւ չին կրնար հա-
մողի : Բողոքականը Պիթիւղի քա-
ղաքական ատենանի կը բողոքեն , եւ առ-
եսանը կը վաճէ որ կինը երկանը քով դառ-
նայ , ինքը երկեղեցի երթալով եւ երկին
ալ ժողովարան : Այնը դարձեալ ՀՀԱԻԻ :
Քաղաքական ատենանի այս խնդիրը հայոց
առաջնորդին առաջարկելով , առաջնորդը
պատասխան կուտայ , թէ կինը կրնայ եւ
պէտք է երկանը քով երթալ , բայց թէ
որ կամը չունի նէ , բռնութիւն ընել ալ
չըլլար , այլ յորդորելով ու համոզելով
միայն կըլլայ :

Այս երկու վեճերուն առաջինին մէջ
ինչպէս յայտնի կը տեսնուի , մէկ կողմ-
նէ կրօնի թշնամանը եւ կողմնութիւն ,
միւս կողմանէ ալ նախատանայ ՀՀԱԻ-
դուրծելէ յառաջ եկած վեճ լինողու-
թիւն մը կը տեսնուի : Երկուքն ալ յան-
ցանք , բայց առաջնորդ եղբնին պատճառն
ըլլալով կը կարծենք որ աւելի դատա-
պարտելի է :

Իսկ երկի կնկան վեճին մէջ թէ որ
հայոց երկեղեցականները կրնային կինը
համոզել ու երկանը քով խրկել եւ չեն
ընելն : Մեղադրել են . բայց թէ որ այս
պարտաւորութիւննին կատարել են ու
չեն կրցեր կինը համոզել , այն ժամանա-
կն ալ զանոնք մեղադրելու իրաւունք
չմնար :

Ինչպէս յայտնի կը տեսնուի ,
այս Լեւոն-Շէրաւ ըրած պատմութեա-
նը մէջ լուսաւորի տարբերութիւն կայ :

Մեմուշ-Շէրաւ լրագիրը Իււ
Քիւիսէի փանահայրին ապանութեան դէպքը
ծանուցանելուն կերպին վրայ նախընթաց թը-
ւով մեր ըրած դատարարութեանը պատասխան ըլ-
լալու համար խել մը խօսքեր ըրեր է , որոց հա-
մառօտ պատասխան մը տալ արժան կը համա-
րինք :

Այս լրագրէ թէ Մալիս այն դատար-
թիւնը ընելով Մեմուշ-Շէրաւ հետ վեճ կը քննա-
րէ եւ ասոր համար Երթողի պայլին ու ոչնա-
րին առաջի յիշեր է : Ետք պատասխանը երկու
ամիսէ ի վեր հրատարակված Մեմուշ-Շէրա-
լթիւնը մէջ է , ուր երկու անգամ լուրը խոտ-
մանք ըլլալէն ետեւ դարձեալ քանի քանի
անգամ թշնամանայ կերպով ապարկ կար-
դալով մէջ , բայց մենք անձնական անվա-
յել բանտարկութիւններէ դուրսնալով լու-
կեցած ու պատասխան չեղի տուած :

Երթողը , կրէս թէ Ա. Պօլսոյ մէջ արեւելեան
լեզուններով հրատարակված լրագիրներուն մէջ
Մեմուշ-Շէրաւ համարակ կամ ապատասխան չըր-
նար դանդիւր . սրով հետեւ խմբագիրը լրագրէն

չապրեր , այլ լրագիրը խմբագրէն կապի . . .
Այս մէկու մը շոգորթութիւնն ընելու պէտք ու-
նի եւ ոչ բաժանորդներն աւելցնելու փափաք
ունի : Մեմուշ-Շէրաւ իրեն զբաղման (էյլեն-
ճէ) ըրած է լրագիրը . ուստի եւ այս պատճառ-
ներով ամենէն համարակ կամ ապատասխան կըր-
նայ ըլլալ :

Այս խօսքերուն պատասխանը երկար եւ
բուն խնդիրն ալ դուրս ըլլալով ուրիշ ամիս
կը թողուի . եւ միայն կրնանք թէ Մեմուշ-Շէրա-
լի կարծեօքը ամենէն համարակ կամ ապատասխան
ըլլալուն վրայոք ցուցնա՞նք պատճառները ամեն
բանէ առաջ անկողնաւորութիւնը կը երթալ :
Մենք այս անկողնաւորութիւնը դժբաղդաբար
չկրցանք տեսնել : Միւտիրն ինչո՞յն մէջ , եւ պա-
րտաւոր տեղը ապանելինք որ մէկէն կինը օրերով
պահուլ ու երկանը չարաճանդներուն ապօ-
րինաւոր ընթացքն ալ դատարարութեաւ եր-
կու խօսք կարգայինք Մեմուշ-Շէրաւ մէջ :

Երթողը , Իււ Քիւիսէի վրայոք Պարիսէն
դրված ու Մեմուշ-Շէրաւ մէջ հրատարակված լու-
րը առանց խմբագրէն դիտութեանը տպուի է :
Մենք կը հաւատանք այս յայտարարութեան ,
բայց չենք կրնար սա դիտութիւնն ալ զանց ը-
նել , որ լրագրի մը մէջ լուր մը խմբագրէն դիտու-
թեամբ կամ անդիտութեամբ հրատարակված
ըլլալէն կամ չըլլալէն փաստ հանելու հարց մը
ըլլալ է , եւ չենք հասկնար ինչ մտքը յառաջ
կը բերվի մեզն դէմ , երբ որ մենք ոչ խմբագրի
խօսք ըրած ենք , ոչ խմբագրիչ եւ ոչ դրայա-
րի : Բայց ինչ հարկ կայ այս խօսքերն ընելու
երբոր հրատարակված լուրն անվաճառ բան մընէ
եւ մարդու չղաղի :

Մենք եւ մեզն հետ շատերը Մեմուշ-Շէրաւ մէջ կար-
դալով որ փանահայրը իրենն ապանելով է վախ-
քին մէջ , եւ վախքն ալ այնպիսի ամուր պա-
րիսպով մը չըմպատեալ է որ դուրսէն ներս
մարդ մանեւ անհնար է , ուրիշ հետեւութիւն
չկրցանք հանել , բայց միայն թէ վախքն վախ-
բաններն ըրած ըլլալու են այս երեւոյնաբոծու-
թիւնը :

Մեմուշ-Շէրաւ կրէս թէ այս հետեւութիւնը
չեղեր իր հրատարակած լուրէն , բայց ուրիշ
ինչ հետեւութիւն ելլեն ալ չըրուցեր , որպէս
զի սխալ համոզման ըլլալուն վրայ համոզվե-
լով , այն լուրը չարակամութեամբ դրված է ը-
սենուս վրայ ալ զըմպինք :

Այս խօսքը որ Պարիսի թղթակցին հա-
մար ըսված է , չենք դիտարկելու կրնայ Մեմ-
ուշ-Շէրաւ իր վրայ առնուլ եւ իրեն դէմ թշնա-
մանը համարելով բողոքել :

Թէ որ ստուգիւ թշնամանը կրող եւ բո-
ղոքելու իրաւունք ունեցող մը կայնէ Մեմուշ-
Շէրաւը ըլլալ : որ իրեն վերջին մէկ քանի թի-
ւերուն մէջ թշնամանը չմնայ որ չկրնէ իրեն դէմ
խօսող լրագիրներուն եւ անոնց խմբագրացը
զիւուն վրայ :

Ա. Պօլսոյ մէջ բացվիլը Տաճ-
կաստանի Պանդային ան օրէններուն ու
Լոնդոն գտնվող Հիմնադրաց ժողո-
վին մէջ անհամաձայնութիւն ծագե-
լով , անօրէններն հրաժարական տուին :
Լոնդոնի ժողովն ալ Բիքսանդրիոյ
մէջ եղած սեղանաւորութեան երեւելի
տուններուն մէկուն ըրիկը Մօսկա Թա-
մառ Պրիկի անուն անդղիտացի սեղանա-
ւորը Տեօքէն անուաներ է , որ քիչ օ-
րէն Ա. Պօլսի գալով Պանդային դոր-
ծերը պիտի տնօրինէ որպէս զի շու-
տով բացվիլ :

Պաղղոյ հասարակաց կրթու-
թեան լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Մատ-
մադէլ Բիքէն անուն դատաւարաւոր հի-
մը դիւտ մը ըրեր է խուլերուն ականջը
բանալու : Այս գիւտնէ եղեր օրը չըրս ,
հինգ , վեց , միւսեւ տասն կաթիլ էրէ-
օ-ճիւր : Կաթիլներն խուլին ականջին
մէջ : Այս գիւղը տասնէ հինգ քան օրի
չափ դարձածնէ ետեւ քանի մը օր միջոց
տալով , եւ նորէն շարունակելով քանի
մը ամսոյ մէջ աղբեցութիւնը կը տեսնուի
եղեր :

Պաղղոյ հասարակաց կրթութեան
պաշտօնական այս գիւտը քննելու համար
յանձնաժողով մը սահմանելով , յիշեալ
յանձնաժողովը քննել փորձեր , հասարա-

Կ. ՊՕԼԻՍ. ՉԻՆԵԼԻ ԽԱՆ